

OGRODY ZOOLOGICZNE

Ogrody zoologiczne mają długą historię, sięgającą starożytności. Już 2000 lat p.n.e. znane były w Chinach, Egipcie i Asyrii, stanowiąc zwykle rozrywkę i obiekt dumy władców, podobnie zresztą jak w wiekach późniejszych. Taki zwierzyniec miał też w Polsce król Jan III Sobieski. Usytuowany był w Wilanowie i trzymano w nim wiele gatunków egzotycznych.

Najstarszym ogrodem zoologicznym na ziemiach polskich jest Ogród Zoobotaniczny w Toruniu, założony w 1797 r. z inicjatywy botanika i dr med. Johanna Gottlieba Schultza. Początkowo działał jako Ogród Botaniczny z niewielką, stale rozbudowywaną częścią zoologiczną. Najstarszym ogrodem stricte zoologicznym jest Ogród Zoologiczny we Wrocławiu założony w 1865 r. i przejęty w 1945 r. przez Polaków. Natomiast najstarszym ogrodem założonym od początku w Polsce jest Ogród Zoologiczny w Poznaniu, założony w 1874 r. Największą placówką tego typu w kraju, zajmującą powierzchnię 136 ha, jest ogród w Gdańsku-Oliwie.

Ideę ochrony gatunkowej zwierząt poprzez działalność ogrodów zoologicznych na terenie Polski propagował po II wojnie światowej dr wet. inż. Antoni Gucwiński (w latach 1965-2006 dyrektor naczelny wrocławskiego ZOO) wraz z żoną Hanną, którzy na antenie Telewizji Polskiej prowadzili popularny program „Z kamerą wśród zwierząt”.

Najbardziej liczące się ogrody zoologiczne z całej Europy skupia Europejskie Stowarzyszenie Ogrodów Zoologicznych i Akwariów (EAZA). W Polsce do EAZA należy 10 największych ogrodów, spełniających normy i wymogi EAZA – w Chorzowie, Gdańsku, Krakowie, Łodzi, Opolu, Płocku, Poznaniu, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu.

REGULAMIN ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ PTTK „MIŁOŚNIK OGRODÓW ZOOLOGICZNYCH”

I. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Odznaka Krajoznawcza PTTK „Miłośnik Ogrodów Zoologicznych” (zwana dalej MZOO) została ustanowiona w „Roku przyrody w PTTK” i jest nadawana przez Oddział Wolski PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie w celu zachęcenia społeczeństwa do zwiedzania polskich ogrodów zoologicznych oraz popularyzacji wiedzy i budzenia zainteresowań przyrodniczych wśród turystów.
2. Ustanawia się trzy stopnie MZOO, które można uzyskać jedynie w podanej kolejności:
 - Brązowa,
 - Srebrna,
 - Złota.
3. Wygląd, wymiary oraz materiał, z jakiego jest wykonana MZOO określa Oddział Wolski PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie.

II. WARUNKI ZDOBYWANIA ODZNAKI

1. MZOO może zdobyć każdy kto ukończył 7 lat i spełni warunki określone niniejszym Regulaminem, również nie będąc członkiem PTTK.
2. Osoby niepełnoletnie mogą zdobywać MZOO tylko pod opieką osób dorosłych.
3. Czas zdobywania poszczególnych stopni MZOO nie jest ograniczony.
4. Wyższe stopnie MZOO można zdobywać bezpośrednio po spełnieniu wymagań na stopień niższy odznaki.

5. Ogrody zoologiczne zwiedzone ponad normę, ustaloną dla danego stopnia MZOO, będą zaliczane na poczet odznaki wyższego stopnia.
6. Dopuszcza się zaliczenie na poczet MZOO udokumentowanych ogrodów zwiedzonych przez turystę przed ustanowieniem MZOO i wejściem w życie Regulaminu, w ilości do 50% na każdy stopień odznaki.
7. Dokumentacja, o której mowa w pkt. 6. powinna być sporządzona zgodnie z zasadami zawartymi w rozdz. IV. Honorowane będą wszystkie potwierdzenia uzyskane przez turystę w toku zdobywania innych odznak, np. w formie kserokopii odpowiednich stron w książeczkach-kronikach tych odznak.

III. WARUNKI SZCZEGÓŁOWE

1. Podstawą przyznania MZOO jest zwiedzenie ustalonej dla danego stopnia odznaki ilości ogrodów zoologicznych.
2. MZOO można zdobywać w czasie wycieczek, tylko na terenie 19. ogrodów zoologicznych w Polsce, przestrzegając zasad korzystania z terenu ZOO, określonych regulaminami wydawanymi przez dyrekcje ogrodów zoologicznych.
3. MZOO zdobywa się zwiedzając określoną w tabeli ilość ogrodów zoologicznych uczestnicząc w indywidualnych wędrówkach oraz zbiorowych imprezach turystyczno-krajoznawczych.
4. Minimalna ilość ogrodów zoologicznych potrzebna do zdobycia MZOO nie może być mniejsza niż liczba przedstawiona w tabeli. Kolejność i dobór zwiedzanych ogrodów zoologicznych jest dowolna.

Stopień MZOO	Wymagana ilość ogrodów
Braźowy	4
Srebrny	6
Złoty	8

5. Ogrody zoologiczne zaliczone na jeden stopień MZOO nie są zaliczane na wyższe stopnie odznaki.
6. Punkty uzyskane podczas zdobywania MZOO mogą być jednocześnie zaliczone na inne odznaki krajoznawcze i odznaki turystyki kwalifikowanej pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych w regulaminach tych odznak.

IV. ZASADY POTWIERDZANIA ZADAŃ

1. Podstawą do ubiegania się o przyznanie MZOO jest książeczka-kronika, wykonana samodzielnie przez zdobywającego odznakę w dowolnej formie.
2. Dopuszcza się elektroniczną wersję książeczki-kroniki zapisaną na płycie CD-R lub DVD-R.
3. W książeczce-kronice należy sporządzić wykaz odbytych wypraw, który powinien zawierać datę wycieczki, nazwę zwiedzanego ogrodu zoologicznego, potwierdzenia terenowe lub członków kadry programowej PTTK (przodownicy, przewodnicy, instruktorzy wg posiadanych uprawnień, organizatorzy turystyki – tylko jeżeli byli obecni na danej wycieczce) oraz instruktorów harcerskich i kierowników wycieczek. Honorowane będą również odciski pieczęci ze zwiedzanych ogrodów i bilety wstępu.
4. Potwierdzenia, o których mowa w pkt. 3. mogą być zastąpione opisem ogrodu, samodzielnie wykonaną fotografią, lub fotografią turysty na tle zwiedzanego obiektu.
5. Z zapisów w książeczce-kronice musi jednoznacznie wynikać, że ubiegający się o MZOO osobiście oglądał i poznał obiekty wymagane regulaminowo.

V. WERYFIKACJA I PRYZNANIE ODZNAKI

1. W celu weryfikacji i przyznania MZOO, książeczkę-kronikę należy złożyć w biurze Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie, ul. Batalionu Parasol 3a, 01-120 Warszawa, lub przesłać na adres korespondencyjny (do prezesa) – Roman Henryk Orlicz, ul. Monte Cassino 3 m. 19, 01-121 Warszawa – załączając kopertę zwrotną ze znaczkiem na list polecony, jak przy nadaniu.
2. Zweryfikowana książeczka-kronika jest zarazem legitymacją posiadanej MZOO i uprawnia do jej nabycia i noszenia.
3. MZOO przyznawana w trybie regulaminowym jest odpłatna.
4. MZOO można nabyć w wyżej wskazanym miejscu osobiście, lub drogą pocztową. Opłaty pokrywa zamawiający.
5. Ewidencję zweryfikowanych i przyznanych odznak prowadzi Komisja Weryfikacyjna MZOO.
6. Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie może w drodze uchwały przyznać osobom szczególnie zasłużonym dla turystyki i krajoznawstwa oraz ochrony przyrody MZOO w dowolnym stopniu honorowo z pominięciem przepisów dotyczących trybu jej zdobywania.
7. MZOO przyznaną honorowo wręcza się wraz z pamiątkowym dyplomem bezpłatnie.

VI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zdobywanie MZOO odbywa się na własny koszt i ryzyko. Oddział Wolski PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie nie ponosi żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody, których można doznać w trakcie zdobywania MZOO, jak również za szkody wyrządzone przez zdobywającego odznakę osobom trzecim.
2. Interpretacja niniejszego regulaminu należy wyłącznie do Komisji Weryfikacyjnej OK PTTK „Miłośnik Ogrodów Zoologicznych” powołanej przez Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie.
3. Decyzje Komisji Weryfikacyjnej MZOO wydane w zakresie jej działania są ostateczne.
4. Regulamin został uchwalony przez Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie w dniu 5 maja 2008 r. i wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

Regulamin opracował Roman Henryk Orlicz – Instruktor Krajoznawstwa Polski.

Wszelkich informacji o Odznace udziela autor, tel. (+48-0) 501-094-576, e-mail: romi@o2.pl

WYKAZ OGRODÓW ZOOLOGICZNYCH W POLSCE

1. Ogród Zoobotaniczny w Toruniu – założony w 1797 r. (najstarszy w Polsce)
2. Miejski Ogród Zoologiczny we Wrocławiu – założony w 1865 r.
3. Ogród Zoologiczny w Poznaniu:
 - a) Stare ZOO – założone w 1874 r.
 - b) Nowe ZOO – założone w 1974 r.
4. Ogród Zoologiczny w Zamościu – założony w 1919 r.
5. Ogród Zoologiczny w Warszawie – założony w 1926 r.
6. Ogród Zoologiczny w Krakowie – założony w 1929 r.
7. Ogród Zoologiczny w Opolu – założony w 1930 r.
8. Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi – założony w 1938 r.
9. Ogród Zoologiczny w Płocku – założony w 1951 r.
10. Miejski Ogród Zoologiczny Wybrzeża w Gdańsku – założony w 1954 r. (największy w Polsce)
11. Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie – założony w 1954 r.
12. Ogród Zoologiczny w Braniewie (woj. warmińsko-mazurskie) – założony w 1959 r.
13. Oceanarium w Gdyni – założone w 1971 r.
14. Ogród Zoologiczny w Nowym Tomysłu (woj. wielkopolskie) – założony w 1974 r.
15. Fokarium w Helu (woj. pomorskie) – założone w 1977 r.
16. Ogród Fauny Polskiej ZOO w Bydgoszczy – założony w 1978 r.
17. ZOO Safari w Świerkocinie k/Gorzowa Wielkopolskiego – założony w 1996 r.
18. Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie (woj. warmińsko-mazurskie) – założony w 2004 r.
19. Łosiowa Dolina k/Ostrzyc na Kaszubach – założony w 2006 r.